

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve (felperes címe) felperesnek, Albáné dr. Feldmájer Livia ügyvéd (fél címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2014. június 27. napján meghozott, 25.P.20.032/2012/16. számú ítélete ellen a felperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a 2011. május 9. napján 18 óra 30 perckor sugárzott ... című műsorában a felperes tiltása ellenére a képmását és hangfelvételét közzétette.
Az alperest a további jogsértéstől eltiltja, kötelezi, hogy elégtételadásként tizenöt napon belül a felperesnek írt magánlevélben ismerje el a jogsértést tényét, és kérjen elnézést a felperestől.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (Kétszázezer) forintot és annak 2011. május 10. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű, míg 2013. július 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest és az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak személyenként 70.000 (Hetvenezer) - 70.000 (Hetvenezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Ezt meghaladó költségeiket a peres felek maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 101.600 forint perköltséget, és az államnak külön felhívásra 96.000 forint le nem rótt kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 80. § (1), (2) bekezdéseit, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 163. § (2) bekezdését, 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 74/B. § (1) bekezdését, a Legfelsőbb Bíróság PK 13. és 14. számú állásfoglalásait.

Elsősorban a rendelkezésre álló felvételből és a csatolt tárgyalási jegyzőkönyvből azt állapította meg, hogy a felperes nem járult hozzá ahhoz, hogy a büntetőeljárás során róla kép- és hangfelvétel készüljön, és zárt tárgyalás elrendelését is kérte. Az eljáró bíróság ezt a felperesi kérelmet elutasította, ugyanakkor a médiatévékenységet korlátozta a vádlottak nyilatkozataira figyelemmel.

A bemutatott alperesi felvételtől azt állapította meg, hogy azon a felperes válltól lefelé, a térdéig volt látható, saját hangja hallható amikor a zárt tárgyalás elrendelésére vonatkozó kérelmet előadta.

A jogsértés megállapításának szempontjából azt minősítette kiemelt jelentőségűnek, hogy az adott személy a közleményből, illetőleg a felvételtől felismerhető-e.

Azt is megállapította, hogy a felperes hangját a közzétett felvételen nem torzították el, ugyanakkor az arca nem látható. Megítélése szerint - figyelemmel a tanúvallomásokban is előadottakra - a felperesnek közeli ismerősei általi felismerése nem jelenti egyben a kép- és hangmás visszaélészerű nyilvánosságra hozatalának igazolását. Az alperes a felperes személyének beazonosíthatóságát azzal akadályozta meg, hogy teste váll feletti részét nem mutatta be. Ebből következően pedig ...on nem válhatott az emberek számára széles körben nyilvánvalóvá, hogy a felperes látható a felvételen.

Kiemelte továbbá, hogy az alperes egy kiemelt jelentőségű büntető ügy tárgyalásáról tudósított, melynek illusztrálásához használta fel a sérelmezett képsorokat. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a nyilvánosság tájékoztatását szolgáló közzététel, a felperes felismerhetetlenségét garantáló megjelenítési forma alkalmazásával nem minősült visszaélészerűnek, ezért személyiségi jogsértés megállapítása és egyéb jogkövetkezmények alkalmazása nem volt lehetséges.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a kereseti szerinti döntés meghozatalát.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlan döntést hozott. Előadta, hogy az alperes csak azzal védekezett, hogy a felvétel még azt megelőzően készült, hogy a tárgyaláson annak elkészítését a felperes megtilthatta volna. A felismerhetősége nem értelmezhető elvont kérdésként, különös tekintettel arra, hogy a per során meghallgatott négy tanú egyezően nyilatkozott arról, hogy valamennyien felismerték a felvétel alapján. Ebben az esetben pedig egyértelműen megállapítható, hogy az alperesi közlés alapján azonosíthatóvá vált. Megítélése szerint a képmás nem korlátozható csak az arcképre, a képmás védelméhez fűződő személyiségi jog magában foglalja az arcképen túlmenően az alakról, ruházatról készült felvételeket is. A képmását az alperes valóban nem mutatta teljes egészében, részben azonban igen, és erről a meghallgatott tanúk felismerték.

A kérdéses ügyben nincs szó nyomós közérdekről, illetőleg a hatóság engedélyéről, ami a képmás és a hangfelvétel felhasználását illeti, mivel sem

kiemelt jelentőségű büntető ügyről nem volt szó, és a bíróság sem adott a felvételkedészítésre engedélyt. Az elsőfokú bíróság ítéletében a hangfelvételével lényegében nem foglalkozott, holott a jogszabály ennek visszaélésszerű felhasználását is szankcionálja. Amennyiben elfogadható lenne, hogy a képmása alapján nem volt felismerhető, ez a hangfelvételre egyáltalában nem vonatkoztatható.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helyben hagyását indítványozta.

Arra hivatkozott, hogy a felperes által sérelmezett felvétel akkor készült, amikor a bíróság a média tevékenységét nem korlátozta a tárgyaláson. A felperesi hivatkozással szemben az érintett büntetőügy kiemelt közérdeklődésre tartott számot, mivel az első, az állami szociálpolitikai kedvezményekkel kapcsolatos visszaélést érintő magatartások büntetőjogi megítélésével foglalkozott. Amennyiben a másodfokú bíróság úgy foglal állást, hogy a jogsértés megállapítható, nem vagyoni kártérítés akkor sem illetheti a felperest, mivel igazolt hátrányt a sérelmezett magatartás miatt nem szenvedett el.

A felperes fellebbezése részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság döntésével, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta.

A jogvita elbírálása szempontjából irányadó Ptk. 80. § (1) bekezdése szerint, a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával vagy hangfelvétellel kapcsolatos bármiféle visszaélés.

A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához - nyilvános közszereplés kivételével - az érintett személy hozzájárulás szükséges.

Előre bocsátja a másodfokú bíróság, hogy a felperes felismerhetőségének a perben elsődlegesen abból a szempontból volt jelentősége, hogy a keresetindítási jogosultsága mennyiben volt igazolt. Ebben a tekintetben a felek között nem volt vita abban, hogy a felperes az a személy aki látható és hallható az általa sérelmezett híradófelvételen.

A felperes személyének azonosíthatósága másrésztől olyan összefüggésben nyerhetett értékelést, hogy a bemutatott felvételen látható és hallható elemek mennyiben egyediesítették a közönség előtt a felperes személyét.

A Ptk. 80. §-a által védelmezett személyiségi aspektusok azért különös jelentőségűek, mivel az adott személy kifejezetten egyedi jellegét alapvetően testi jegyei és hangja sugározzák a külvilág felé. Ezekben ragadható meg leginkább a jog által védett személyiség, melynek részeként oltalmazott képmáshoz fűződő személyiségi jog nem csak és kizárólag az arcképmásnak a védelmét jelenti.

A felperes felsőtestének és hangjának együttes bemutatása közvetlen kapcsolatot teremtett a felperes személye és a felperes érintettsége mellett zajló büntetőeljárás között. A felperes a büntetőeljárás során egyértelmű és alperes által sem vitatott nyilatkozatot tett, melyben tilalmazta a a büntetőeljárás keretében a személyéről készítendő felvételeket. Ennek a nyilatkozatnak általános hatálya van, nem pedig annak megtételét követő időszakra korlátozódik, ezért a felperes nyilatkozatának ismeretében elkészített, majd bemutatott felvétel egyértelműen a felperesi rendelkezés sérelmével történt. A nyilatkozat megtételét megelőzően felvett anyag, a nyilatkozat birtokában ugyanúgy nem tehető közzé, mint a nyilatkozatot esetlegesen követő képi és hangi rögzítés, ugyanis a felperes szándéka egységes volt. Ilyen értelemben a jogszabály sem tesz különbséget a nyilatkozat megtételének idejében, a tilalom a személyiség megnyilvánulásai formái rögzítésének általános jellegű korlátozását jelentette.

A Be. 74/B. § (1) bekezdése lehetőséget ad a terhelt számára, hogy ilyen tartalmú nyilatkozatot tehessen, és ezzel összefüggésben pedig az eljáró bíróság is korlátozhatja a sajtónyilvánosságot. A felperes, mint terhelt részéről elhangzott a nyilatkozat, míg az eljáró bíróság erre is tekintettel korlátozta a sajtó tevékenységét a tárgyaláson.

Kizárólag a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmények korábbi időszakban közismert jellege sem szolgáltat érvet a tiltó nyilatkozatot tett személy akár részbeni bemutatása tekintetében, mivel a bírósági tárgyalások nyilvánossága elsősorban a tisztességes eljáráshoz fűződő jogosultság biztosítása érdekében érvényesül, nem pedig az adott eljárásokban résztvevők személyiségének megfelelő azonosítása szempontjából.

Mindezek alapján az volt megállapítható, hogy a felperesi határozott tiltó nyilatkozat ellenére az alperes egyrészről felvételt készített a felperesről, másrészt azt nyilvánosságra hozta, ez pedig a Ptk. 80. § (1) bekezdés szerinti visszaélészerű magatartásnak minősül.

Mivel a felperes felismerését a képmás és hang együttes sugárzása teremtette meg, ezért a másodfokú bíróság a képmás és hangfelvételhez fűződő személyiségi jogok együttes sérelmét állapította meg a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja szerint.

Az objektív jogkövetkezmények közül alkalmazható volt a Ptk. 84. § (1) bekezdésének b) és c) pontjai szerinti, a felperes által kért eltiltás és elégtételadás szankciója is. Utóbbi esetében a magánlevélben való elismerés és bocsánatkérést rendelte el a másodfokú bíróság.

A sajtó működése szempontjából nem jelentéktelen, hogy határozott nyilatkozat ellenére használ fel képi és hangyi anyagokat, mellyel kapcsolatosan nyilvánvalóan tudatosul, hogy ennek az érintettre következményei lehetnek. A büntetőeljárásban szereplő vádlottak jelentős száma, illetve a vidéki városban zajló eljárás ténye miatt a másodfokú bíróság úgy értékelte, hogy a felperes eljárásban érintettsége nem volt elszigetelt információ, erről közeli hozzátartozói, ismerősei nyilvánvaló ismeretekkel rendelkeztek. A felperes személyére nyilvánvalóan jelentős behatást gyakorolt egyrészről a büntetőeljárás folyamata, másrészt a vele szemben indult és befejezett fegyelmi eljárás is.

Ezek együttes figyelembevétele alapján a másodfokú bíróság arra következtetett, hogy a felperes számára ezek a körülmények jelentettek elsősorban jelentősebb lelki terhet, nem pedig az alperesi jogsértő magatartás. A felperes is nyilvánvalóan tisztában volt azzal, hogy a büntetőeljárás az ügy jellege miatt a helyi nyilvánosságot is jelentős mértékben foglalkoztatja, és vélhetően a sajtó érdeklődését is kiváltja. Az is értékelendő körülmény, hogy a büntetőeljárásban az ügy megjelölésekor a felperes mint I. rendű vádlott szerepelt, ezért neve személye sokkal inkább kiemelt, mint másoké, ez azonban kizárólag az ügyészégi vádiratszerkesztés következménye.

Az alperes általi bemutatás módja - függetlenül az országos sugárzástól - nem volt olyan jellegű, amely alapján a külvilág tömeges és széles körű ismereteket szerezhetett a felperes eljárásban való részvételéről.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a felperes által igényelt nem vagyoni kártérítés összegét jelentős mértékben túlzottnak ítélte, azt mérlegeléssel 200.000 forintban állapította meg a hasonló jellegű ügyekben kialakult joggyakorlatra is figyelemmel.

A felperes által, az alperesi társaság nevének kijavítása iránti kérelme az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál terjeszthető elő, az a fellebbezési eljárásban nem volt figyelembe vehető.

A jogsértés megállapítása, az objektív jogkövetkezmények, illetőleg a nem vagyoni kártérítés összege alapján a másodfokú bíróság azt állapította meg, figyelemmel az ilyen esetekben figyelembe vehető pertárgyértékre (600.000 forint), hogy a felek pernyertessége és pervesztessége között jelentős különbség nem mutatkozik. Ennek alapján úgy határozott, hogy a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felek költségeiket maguk kötelesek viselni.

A pernyertesség-pervesztesség azonos arányára figyelemmel a felek azonos mértékben kötelesek viselni a le nem rótt kereseti- és fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése szerint.

Budapest, 2015. június 18.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő